

Warszawa, dnia 10 maja 2019

Znak sprawy: ŻW.orz.871.30.2019

Pan

Jan Nowak

Email: jan.nowak.bio@gmail.com

Szanowny Panie

W odpowiedzi na list elektroniczny z dnia 12 kwietnia 2019 r. w sprawie interpretacji przepisów dotyczących uboju z konieczności zwierząt gospodarskich Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, odnosząc się do pytań przesłanych w Pańskim emailu, uprzejmie informuje, co następuje.

Zgodnie z przepisami prawa żywnościowego przeprowadzenie uboju z konieczności zwierząt gospodarskich kopytnych poza rzeźnią, z których mięso ma być wprowadzone na rynek, powinno odbywać się na zasadach i po spełnieniu warunków określonych w rozdziale VI sekcji I załącznika III do rozporządzenia (WE) nr 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. *ustanawiającego szczególne przepisy dotyczące higieny w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego* (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004, str. 55, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 45, str. 14).

W przepisach ww. rozporządzenia (WE) nr 853/2004 m. in. określono, że ubojowi z konieczności poddaje się zwierzę zdrowe (pod wszystkimi innymi względami), które uległo wypadkowi uniemożliwiającemu jego transport do rzeźni, z przyczyn podyktowanych jego dobrostanem. Ponadto, zanim zwierzę zostanie poddane ubojowi z konieczności powinno być poddane badaniu przedubojowemu przez lekarza weterynarii. Po dokonaniu uboju z konieczności, tusza zwierzęcia wraz z narządami wewnętrznymi powinna być przewieziona do rzeźni, gdzie zostaje poddana badaniu poubojowemu przez urzędowego lekarza weterynarii, zanim zostanie wprowadzona na rynek. Dodatkowo, do tuszy zwierzęcia poddanego ubojowi z konieczności, wraz z przynależnymi narządami wewnętrznymi, musi być dołączone oświadczenie:

- przedsiębiorcy, który utrzymywał to zwierzę, stwierdzające tożsamość zwierzęcia oraz zawierające informacje na temat weterynaryjnych produktów leczniczych lub innego leczenia, jakie podawano zwierzęciu lub wobec niego stosowano, z wyszczególnieniem dat podawania i okresów karencji,
- lekarza weterynarii, który dokonał badania zwierzęcia przed ubojem z konieczności, w którym poświadcza on korzystny wynik badania przedubojowego, jego datę i czas, przyczynę uboju z konieczności, a także rodzaj leczenia, jakie zastosował lekarz weterynarii wobec danego zwierzęcia.

Oświadczenia te są brane pod uwagę przy badaniu poubojowym przez urzędowego lekarza weterynarii w rzeźni.

Podsumowując, ww. przepisy rozporządzenia (WE) nr 853/2004 nie określają rodzajów urazów, czy też stanów chorobowych, które kwalifikowałyby, bądź dyskwalifikowałyby, dane zwierzę do przeprowadzenia uboju z konieczności. Przepisy te wskazują natomiast, że ubój z konieczności powinien być przeprowadzony na zwierzęciu zdrowym, które uległo wypadkowi i w związku z tym nie jest zdolne do transportu do rzeźni, ze względu na jego dobrostan. Ponadto, zwierzę musi być poddane badaniu przedubojowemu przez lekarza weterynarii, który powinien potwierdzić korzystny wynik tego badania w oświadczeniu towarzyszącym tuszy i narządom wewnętrznym tego zwierzęcia do rzeźni.

Niezależnie od powyższego, należy mieć na uwadze, że przepisy prawa żywnościowego, tj. rozporządzenie (WE) nr 854/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. *ustanawiające szczególne przepisy dotyczące organizacji urzędowych kontroli w odniesieniu do produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do spożycia przez ludzi* (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004, str. 206, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 45, str. 75), określają m. in. sposób postępowania urzędowego lekarza weterynarii w odniesieniu do zwierząt żywych przeznaczonych do uboju oraz w odniesieniu do pozyskanego w wyniku ich uboju mięsa. Przykładowo, w załączniku I, sekcji II, rozdziale III, ust. 4 ww. rozporządzenia (WE) nr 854/2004, mowa jest o uboju zwierząt chorych i podejrzanych o chorobę, cyt.:

„4. Zwierzęta chore lub w stanie, który w czasie obróbki lub spożywania mięsa mógłby zostać przeniesiony na zwierzęta lub ludzi, oraz, ogólnie, zwierzęta wykazujące kliniczne objawy choroby ogólnoustrojowej lub wyniszczenia, nie są ubijane z przeznaczeniem do spożycia przez ludzi. Tego rodzaju zwierzęta muszą być ubite oddzielnie, w takich warunkach, aby nie doszło do zanieczyszczenia innych zwierząt lub tuszy, oraz muszą być uznane za niezdatne do spożycia przez ludzi.”

Natomiast w załączniku I, sekcji II, rozdziale V ust. 1 ww. rozporządzenia (WE) nr 854/2004 wskazano przypadki kiedy mięso należy uznać za niezdatne do spożycia przez ludzi, tj. m. in. jeżeli pochodzi ze zwierząt zaatakowanych przez chorobę ogólnoustrojową, taką jak uogólniona posocznica, ropnica, toksemia, lub wiremia, pochodzi ze zwierząt wyniszczonych, czy też zdaniem urzędowego lekarza weterynarii po zbadaniu wszelkich istotnych informacji, może stanowić zagrożenie dla zdrowia publicznego lub dla zdrowia zwierząt lub z innych względów nie nadaje się do spożycia przez ludzi.

Odnosząc się do trzeciego pytania Ministerstwo pragnie zauważyć, że art. 33 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2019 r., poz.122) zawiera ogólne zasady uśmiercania zwierząt kręgowych (także gospodarskich), w tym odnosi się do uboju lub uśmiercania zwierząt w przypadkach „konieczności bezzwłocznego uśmiercenia zwierzęcia” zdefiniowanego w art. 4 pkt 3 tej ustawy, rozumianej jako „*obiektywny stan rzeczy stwierdzony, w miarę możliwości przez lekarza weterynarii, polegający na tym, że zwierzę może dalej żyć jedynie cierpiąc i znosząc ból, a moralnym obowiązkiem człowieka staje się skrócenie cierpienia zwierzęcia.*”

Jednocześnie zwracam uwagę, że ustanowiony w art. 34 ustawy o ochronie zwierząt *zakaz uśmiercania zwierząt w okresie stanowiącym 10 % czasu trwania ciąży dla danego gatunku, bezpośrednio poprzedzającym planowany termin porodu, oraz 48 godzin po porodzie* nie dotyczy przypadków uboju z konieczności.

Z poważaniem

Magdalena Zasepa

Dyrektor